



SAJÓ LÁSZLÓ (1956) Budapest

SAJÓ LÁSZLÓ

Anna elment

(Sárvári Anna meglátogatja Juhász Gyulát a Szegedi Idegklinikán)

Főorvos úr szólt, *Sárvári Anna meglátogatná, mit szól hozzá?* Én hallgattam. Megijedtem. *Attól félek, felzaklatná. Ne válaszoljon most, gondolja át.* Kimentem a kertbe, ültem a padon, sétáltam, megint leültem. Mi legyen? Miért jön? Miért akar látni? Egy szót sem váltottunk még, a közelében sem, messziről láttam és a színpadon. Miért jön, nem tudom. Öreg vagyok, csontsovány, remegek, állandó fejfájás kínoz, görnyedt testem, őszülő szakáll, beteg ember, így lásson? És én szeretném látni? Nem. De ha jönni akar, nem sérthetem meg, hogy nem fogadom. Fogadom! Mint egy gróf, úr a palotájában vagy egy köztisztelőben álló polgár házában – ez egy klinika, élő halottak háza, látogatás van, jönnek-mennek a látogatók, anyám is, éjjelnappal ágyam mellett ülne, pedig azért jöttem ide, otthon ne bántsam, egyedül legyek. Itt senkihez se szólok, csak ha muszáj, morgok valamit, s ha az orvos kérdez. Most azt kérdezi, *Anna?* Visszamegyek, lefekszem, egész éjjel nem alszom, pedig mostanában kevés altatóval viszonylag jól. Nem bánthatom meg, úriember ilyen nem... Úriember? De hisz' élő halott vagyok én is. Mondom a viziten a főorvos úrnak, *várom Sárvári Annát.* Mikor kimondom, heves szívdobogás, a főorvos úr nem veszi észre. Látom, meglepődik és nem örül. *Rendben. Értésítjük a hölgyet és magát is, mikor érkezik.* Elvonul a vizit, a többi klinikai halotthoz, és innentől attól is szorongok, mikor jön. Talán mégse, talán mégis, jobb lenne, ha... Már mindegy.

A viziten mondja a főorvos úr,
látogatója érkezik délután,
Sárvári Anna. Már korábban tudtuk,
de nem akartuk felzaklatni. Nem
 akartak. Sikerült. Megint a szívem,
 meg ne mérjék a vérnyomásomat.
 Izgulok. *Jól érzi magát? – Igen,*
 mondom, száraz a szám. *Csak a fejfájás...*
Kap hűtőkosarat délután. Vagy
most is kér? – Köszönöm, délután jó lesz.
 Délután jó lesz. *Főorvos úr, a*
kertben fogadnám a hölgyet, ott jobb lesz.
Rendben. Felkelek, hátratett kézzel,
 leszegett fejjel, görnyedt testtartással
 sétálok, inkább futok, ki elől?
 Magam elől nem tudok, és Anna
 érkezik. Délben nem eszem, fekszem,
 kapok hűtőkosarat, csillapodik
 a fejfájás, nem a szorongás és
 szívem dobolása. Felveszem a
 fehér inget, öltönyt, megfésülöm
 szakállam. Öreg ember a tükörben.
 Leülök a padra, nézem a kaput.

Pontos. Egy színésznő nem késhet el,
 végszóra a takarásból előlép.
 Végszó? Talán azért jött, mert... Elé-
 megyek, köszönésem megelőzi,
jó napot! Előre elterveztem,
kezeit csókolom!, így köszönök, de
 most nevetségesnek érzem, felmondta
 a szöveget, *jó napot! Köszönöm, hogy*
eljött! Ezt is előre betanultam.
Jöjjön, ülünk le! Ezt is. A padhoz
 megyünk, a betegársak figyelnek,
 „az őrült költő és egy nő! csinos!
 nem az anyja!” Csinos, igen. Mintha
 kicsit elhízott volna – persze, mikor
 láttam? Húsz éve? *Gyönyörű ez a kert!*
Igen, gyönyörű. Ha udvarolnék,
 mondanám, „mint kegyed”. Nem udvarolok,
 azt nem tudok. Gyerek vagyok, szégyenlős
 kamasz. *Hogy érzi magát?* kérdezi
 az idegklinikán. De nem leszek
 dühös, legalábbis nem mutatom.
Köszönöm. Értékelnem kellene,
 ő próbál társalogni. Társalogni?
 Beszélgetni, legalább. Most akkor
 az időjárásról? Ez az április
 most szebbik arcát, langymeleg, szellő,
 harsogó színek. De Gulácsy nincs itt.

*Nem zavarom? Rávágom, dehogy. Meg-
 köszönöm, hogy eljött! Már megköszöntem.
 Megtiszte! Nem tudunk beszélgetni,
 tudtam előre. Most én kérdezek:
 Mik a szerepei éppen? Ezt szépen
 mondtam. És talán nem kellett
 volna, kis szerepek. Már nem játszom.
 Csend. Nézek rá, abba a „milyen volt”
 szemébe. Tudja, egy kis baleset
 ért. Nem érdeklődöm. Hallgatunk. Ez
 egyre kínosabb. Aztán a tárgyra tér.
 Olvastam rólam írt verseit. Nagyon
 köszönöm. – Én köszönöm kegyednek
 (a „magának” nekem durva, férfias),
 hogy megírhattam. Na, ez fellengzős.
 És akkor: De hiszen ez nem is én
 vagyok. A maga Annája nem én vagyok.
 A maga Annája csak a maga
 képzeletében él. Tudom. Nem csak
 szép, okos is. De él. Anna örök.
 Ez már olyan, mintha beszélgetés
 lenne, persze, nem az. Azért jött el,
 hogy ezt elmondja? Kicsit tapintatlan
 vagyok. Megbántottam? – Dehogy! – Tényleg
 meg akartam köszönni. – Megköszönte.
 – Akkor mehetek is? Feláll, nem indul,
 de bárdolatlan vagyok! Maradjon!
 Bal kezem kinyújtom felé, majdnem
 hozzáérek a kezéhez. Visszaül.
 Csend. Minden betegtárs erre sétál,
 nőt akarnak látni, egy igazi nőt.
 Mert lehet, hogy a képzeletemben,
 és örökké, de most itt van, hús-vér,
 és nemsokára elmegy. Könnyű, fehér
 ruhában, fehér szandálban, smink nincs,
 nem játszik. Dehogynem. Most már mennem kell,
 megint feláll, már nem tartóztatom.
 A kapuig elkísérem, mellette
 megyek, a balján, ahogy illik. Kezét
 nyújtja, vigyázzon magára! Kicsit
 tartom a kezét, és nem húzza el.
 Így nézzük, a temetőbe vezető
 úton, a klinika előtt fekete,
 aranyozott halottaskocsi, menet.
 Döcög „velem egy rossz szekér...” Elveszi
 kezét, Isten áldja! – Isten áldja!,
 megint megtalálta a helyénvalót,
 azt mégse mondhatja, „vizontlátásra!”
 Azt főleg nem, „jó éjszakát!”
 Elfordul, elindul, nem fordul vissza.
 „Anna elment”, ez jó verscím lehetne.
 Nézem, míg eltűnik. Senkire se
 nézek, átöltözöm, lefekszem.*

Nővér jön, *hogy' érzi magát?* Ma minden
 nő ezt kérdezi. De vigyáznak rám.
Köszönöm. Örül, hogy válaszoltam.
 Beveszem az altatót, amikor
 kimegy, kiköpöm, a többihez teszem,
 megszámlolom a veronált, még kevés.
 Mosolyogva, altató nélkül alszom!
 Szinte boldogan ébredek, kiülök
 padomra és ölembe fektetett
 József Attilán írok, *Anna elment.*

(A szövegben Ady-idézet.)

